

N:o 47.

Af Herr Reuterswärd: Angående skrivelse till Kongl. Maj:t rörande villkoren för enskilda telefonledningars uppsättande å viss mark.

Den 14 Februari 1876 inlemnades på samma dag af tvenne amerikanare, Graham Bell och Elisah Gray till Patent office i Washington tvenne olika ansökningar, om patenter på telefoner, d. v. s. på apparater, medelst hvilka artikulerade ljud kunde med stor hastighet fortplantas på betydliga afstånd. Denna viktiga upptäckt hade blifvit gjord af de tvenne patenttagarne samtidigt och oberoende af hvarandra. Bells apparat var dock fullständigare än Grays, hvarför han ock allmänt anses som telefonens uppfinnare. Upptäckten hade för öfrigt föregåtts af några försök, som på 1850-talet gjordes i Frankrike och Tyskland att genom elektricitetens hjälp göra musikaliska toner förnimbara på längre afstånd — försök, som för tillfället ej ledde till några praktiska resultat. Några månader efter patentansökningens inlemnande utstälde Bell sin telefon vid den stora världsexpositionen i Filadelfia, och sedan den erhållit några ytterligare förbättringar, bland andra af Edison, blef den 1877 allmänt känd äfven i Europa.

Försök med densamma anställdes nu i alla civiliserade länder, och öfverallt helsades den nya upptäckten med ett jubel, som uppfinningarnes historia knappast har att uppvisa motstycke till. Smärre telefonledningar anlades snart i alla större städer, till en början merendels för att sammanbinda olika till samma handelshus, fabrik eller verkstad hörande förrättningslokaler med hvarandra. Snart ökades antalet af dylika telefonledningar till hundratal, och man började nu att sammanbinda dem med hvarandra, hvilket

åter föranledde bildandet af särskilda telefonbolag, med uppgift att inom vissa större eller mindre områden anlägga och underhålla telefonledningar och förmedla dessas sammanbindningar med hvarandra genom inrättandet af centralstationer. Hittills hade staten på intet sätt blandat sig i den nya uppfinningens praktiska tillämpningars exploitering, men nu blef det klart att genom densamma en i de flesta länder mäktig statsinstitution, telegrafverket, allvarligt hotades i sin inbringande verksamhet. Staten gjorde mångenstädes anspråk på uteslutande rättighet att anlägga telefonledningar — och man började undersöka, huru detta monopol på mest praktiska sätt kunde af staten exploiteras. Härvidlag mötte dock stora svårigheter, hvilka föranledde en mycket olika lagstiftning för telefonväsendet i olika länder. Medan man i Amerika lemnade exploiteringen fullkomligt fri, ett exempel som faktiskt följdes i England, om ock staten derstädes i princip betraktade rättigheten att anlägga telefoner såsom ett regale, meddelade man i Frankrike koncession på viss tid åt privata bolag och anslog samtidigt (den 28 Juli 1882) 250,000 francs till försöks anställande med exploitering för statens räkning af den nya upptäckten i vissa större städer. Ett sådant blandadt system följdes äfven i Schweiz, medan man åter i Italien och Belgien lemnade koncessioner för viss tid åt privata bolag. I Tyskland förklarades genom ett regeringscirkulär af den 30 Juni 1882 uttryckligen att rikstelegrafregalet äfven i sig innefattade uteslutande rättighet till anläggning af telefonledningar, dock med den inskränkning, att ingen må förvägras att inom eget hus eller på eget gods efter behag anlägga dylika ledningar, för så vidt dessa 1:o ej passera främmande egor eller allmänna vägar, eller 2:o störande inverka på en staten tillhörig telegraf- eller telefonledning. I det förutnämnda fallet bemyndigas dock vederbörande att i regeln lemna tillstånd till telefonledningen och dylikt tillstånd lemnas äfven på särskild ansökan åt telefonanläggningar, afsedda ej för enskild persons eller enskildt bolags, utan för allmänhetens bruk.

Äfven i Sverige är telefonens historia ungefär densamma som i främmande länder — först leksaksledningar, så korta ledningar mellan kontor och fabrik, så omfattande, af särskildt bolag anlagda telefontät. Men just när dessa började att kraftigt utveckla sig, blef Telegrafstyrelsen orolig för den menliga inverkan, telefonanläggningarne kunde hafva på telegrafväsendet. Styrelsen inkom med anledning häraf till Kongl. Maj:t med följande underdåniga memorial af den 30 Mars 1883:

“Uti underdånig framställning af den 14 April sistlidne år anhöll Telegrafstyrelsen, att Eders Kongl. Maj:t täcktes taga under ompröfning,

huruvida icke de förhållanden, som dervid omförmäldes, påkallade åtgärder i syftemål att svenska telegrafverket, i likhet med dylika statsinrättningar i de allra flesta andra europeiska länder, måtte genom lagstiftning tryggas mot den för staten förlustbringande täflan, som kunde uppstå, derest den enskilda företagsamheten medgäfvdes att utan inskränkning upprätta och mot betalning upplåta telegraf-, telefon- eller dermed likartade förbindelser inom riket.

Under den tid, som sedermera förflutit, har erfarenheten bekräftat de antaganden, som föranledt Styrelsens ofvannämnda framställning.

Icke blott inom ett stort antal städer, utan äfven inom åtskilliga orter på landet hafva telefonanläggningar i ganska stor omfattning kommit till stånd, i de flesta fall uppå föranstaltande af enskilde personer eller bolag, hvilka funnit dessa företag vinstgifvande och hitintills icke rönt någon som helst svårighet från det allmännas sida vid sina sträfvanden att allt mer utsträcka dylika anläggningar och utvidga sin verksamhet.

Hade denna företagsamhet inskränkt sig till telefonförbindelsers åvägabringande inom städer eller landskommuner, skulle Telegrafstyrelsen icke hafva funnit sig föranlåten att ifrågasätta något statens ingripande, ehuru väl Styrelsen icke kunnat undgå att, vid jemförelse med förhållandena i andra länder, finna vårt land intaga en undantagsställning deruti, att så omfattande telefonanläggningar som t. ex. de i rikets förnämsta städer Stockholm, Göteborg, Malmö, Norrköping, Sundsvall med flere fått komma till stånd genom enskilda bolags företagsamhet och fortfarande utveckla sig utan något slags kontroll från det allmännas sida, vare sig i afseende på sättet för ledningarnes anbringande eller i fråga om afgifternas bestämmande, antingen dessa utgå i form af årliga abonnementsavgifter eller erläggas för hvarje gång förbindelserna af den icke abonnerande allmänheten begagnas.

I andra länder få nemligen dylika anläggningar icke utföras med mindre vederbörande regering dertill lemnat koncession, hvarvid bestämmelserna rörande kontrollen öfver ledningarnas utförande och afgiftsbeloppen i allmänhet äro ganska stränga samt staten dessutom förbehållit sig en viss andel af inkomsten. Såsom exempel härpå torde få anföras den af österrikiska regeringen genom handelsministeriet den 3 Juni 1881 utfärdade koncession för det privata telefonbolaget i Wien. Denna koncession gäller för en tidrymd af 10 år och innehåller noggranna bestämmelser rörande så väl anläggningen och omfattningen af det allmänna telefonnätet inom staden och det deraf oberoende särskilda börstelefonsystem som äfven de årliga afgiftsbeloppen

för abonnenterne. Dessa afgifter äro för det allmänna telefontätet bestämda till 100 gulden för telefonledning icke öfverstigande 2 kilometer och 25 gulden för hvarje påbörjad ytterligare kilometer, hvarvid likväl staten förbehållit sig rätt att, i händelse bolagets årliga nettovinst skulle öfverstiga 15 procent af anläggningskapitalet, underkasta dessa taxebestämmelser en revision. För hvarje abonnerad telefonledning skall bolaget till statsverket erlägga en årlig afgift af 12 gulden, hvilken afgift halfårsvis inbetalas till telegrafverkets hufvudkassa i Wien.

Inom tyska riket lemnas icke tillstånd åt enskilda bolag att ens inom städernas områden anlägga telefonförbindelser, utan har staten förbehållit sig ensam rätt till dylika företag. Årliga afgifterna äro bestämda till 200 mark för telefonledning inom ett afstånd af 2 kilometer och 50 mark för hvarje påbörjad kilometer derutöfver. Äfven inom Schweiz har numera staten ensam öfvertagit telefonväsendet och lemnar derföre icke koncession åt enskilda bolag till dylika anläggningar. De derstädes af staten fordrade årliga abonnementsavgifterna utgöra 150 francs för hvarje telefonförbindelse inom 2 kilometers afstånd. För jemförelse skull torde här få erinras, att de afgifter, som i allmänhet äro bestämda för telefonanläggningar genom svenska telegrafverkets försorg, utgöra 80 kronor för 2 kilometer och 20 kronor för hvarje påbörjad kilometer derutöfver.

Då inom andra länder, der det tillåtes enskilda att upprätta telefonförbindelser, sådant likväl icke ens inom städernas begränsade områden får ega rum utan regeringarnes eller vederbörande statsdepartements särskilda medgifvande, har det naturligtvis så mycket mindre kunnat komma i fråga, att dylika förbindelser skulle få utsträckas utom nämnda gränser och allra minst att derigenom finge förenas telefontäten å sådana orter, som genom statens allmänna telegrafnät vore med hvarandra förbundna.

Inom vårt land har emellertid förhållandet utvecklats sig helt annorlunda. De af enskilda bolag eller föreningar utförda telefonanläggningar inom åtskilliga af rikets städer sträcka sina förgreningar långt utom dessa områden och det har redan gått derhän, att, till förfång för statstelegrafens verksamhet, telefonförbindelser sålunda åvägabragts emellan orter, der staten förut inrättat telegrafstationer.

Det ligger i öppen dag, att dylika företag stå i strid med statens intresse, och ett sådant förhållande kan på intet sätt anses berättigadt af något allmänhetens verkliga behof af den enskilda företagsamhetens mellankomst för ernående af de fördelar, som med utsträckta telefonförbindelser åsyftas. Sedan Eders Kongl. Maj:t bemyndigat Telegrafstyrelsen att genom

anläggande af telefonförbindelser underlätta den allmänna samfärdseln, är nemligen allmänheten i tillfälle att genom telegrafverkets försorg komma i åtnjutande af dylika förbindelser uppå vilkor, som i de flesta fall torde för abonnenterna ställa sig förmånligare än om anläggningarna utföras af enskilda entreprenörer.

De enskilda telefonbolagens eller föreningarnes sträfvan att allt mer utsträcka sina anläggningar utom städernas områden synes icke hafva rönt några egentliga svårigheter från länsmyndigheternas sida; åtminstone har detta icke varit förhållandet i fråga om enskilda telefonförbindelsers anläggning i hufvudstadens närmare eller fjärrare omgifningar. Enligt hvad Telegrafstyrelsen inhemtat, hafva nemligen enskilda personer och bolag under innevarande år utverkat sig Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes i Stockholms län tillstånd att upprätta telefonledningar utmed landsvägarne, bland annat från Sundbyberg öfver Lofön till Hillersjö, från Danvikstull till Skuru och Velamsund, från Hornstull till Fittja och från Norrtull till Jerfva och Rotebro; och har Styrelsen fäst särskild uppmärksamhet vid de tvenne sistnämnda anläggningarna, hvilka kunna betraktas såsom en början till afsedda telefonledningar från Stockholm till Södertelje och till Upsala, hvarom underhandlingar lära pågå mellan de enskilda bolag och föreningar, som redan anlagt eller ämnat anlägga telefontät inom nämnda städer.

Af bemälda länsstyrelse utfärdade resolutioner å ansökningar om tillstånd att utmed landsvägarne uppsätta stolpar för anbringande af telefonledningar innehålla,

att såvida icke ifrågavarande stolpar uppsättas å landsvägen eller i de utmed densamma löpande diken eller dikeskanter samt såvida vederbörande innehåfvare af den mark, hvarå följaktligen stolparne skola uppföras, dertill lemna sitt samtycke, Kongl. Maj:ts Befallningshafvande ej funne hinder möta för bifall till ansökningen.

Det härvid gjorda förbehåll, att egare till mark, å hvilken stolparne skola uppsättas, dertill lemna tillstånd, innefattar visserligen ett vilkor af mycken vikt, men dess praktiska betydelse förringas i icke oväsentlig mån, derest icke någon kontroll utöfvas deröfver, att jordinnehafvares samtycke verkligen erhållits, innan stolparnes uppsättning företages. Dessutom torde med skäl kunna ifrågasättas, huruvida, der kronan är egare till sådan, invid landsväg belägen mark, som skulle tagas i anspråk för ifrågavarande enskilda anläggningar, rättighet att för nämnda ändamål begagna denna mark skall anses gifven genom en resolution af ofvan bemälda innehåll.

Ett annat vilkor, som vid meddelande af tillstånd till enskilda telefonanläggningar borde uppställas, är att dylika anläggningar skola utföras på sådant sätt, att derigenom icke sker intrång på det område, som för statens telegrafväsende är eller kan varda erforderligt. En sådan föreskrift vore af desto större vikt, som erfarenheten visat, att nära intill telegraflinier befintliga telefonledningar, äfven då de äro uppsatta å särskilda stolpar, röna inverkan af de elektriska strömmar, medelst hvilka telegraftecknen frambringas, till följd hvaraf dessa tecken kunna genom telefoninstrumenterna tydligt uppfattas samt sålunda en obehörig afläsning af telegrammer ega rum, till stort men för telegrafhemlighetens bevarande.

Det är derföre ej blott ur finansiell, utan äfven ur teknisk synpunkt af stor vikt för statens telegrafverk, och det ligger äfven i den korresponderande allmänhetens välförstådda intresse, att enskilda telefonanläggningar af större utsträckning än inom gränserna för stads eller landskommuners områden icke få komma till stånd på andra vilkor än sådana, som ej mindre betrygga statens telegrafverk mot eventualiteten att genom den enskilda spekulationens obehöriga täflan efter hand bringas derhän att ej annorlunda än genom tillskott från statsverkets sida kunna såsom hittills bedriva sin allmännyttiga verksamhet, än äfven freda verkets linier från hvarje menligt intrång från den enskilda företagsamhetens sida. Ansökningar rörande tillstånd till utförande af enskilda telefonanläggningar af ifrågavarande slag torde derföre böra underställas Eders Kongl. Maj:ts nådiga pröfning och handläggas inom det statsdepartement, hvarunder telegrafväsendet hör, samt Telegrafstyrelsen lemnas tillfälle att deröfver afgifva underdånigt yttrande.

På grund af hvad här ofvan blifvit anfördt och under åberopande för öfrigt af Telegrafstyrelsens underdåniga framställning i samma ämne af den 14 April sistlidne år, vågar Telegrafstyrelsen i underdånighet nemställa, huruvida icke Eders Kongl. Maj:t täcktes finna af förhållandena påkalladt att såsom förberedande åtgärd till en, enligt Telegrafstyrelsens åsigt, förr eller senare oafvisligen erforderlig lagstiftning i ämnet, utfärda nådig föreskrift derom,

att å kronans mark eller inom området för allmän landsväg, statens eller sådan enskild jernväg, som åtnjuter förbindelse med statens telegrafnät, eller för öfrigt inom tio meters afstånd från befintliga, staten tillhöriga telegrafledningar, icke må af enskild person eller bolag upprättas telegraf-, telefon- eller likartad förbindelse, så framt icke Eders Kongl. Maj:t dertill lemnat

nådigt tillstånd uppå underdånig ansökan, som, der ledningen är afsedd att framdragas öfver enskild mark, åtföljes af intyg af vederbörande jordegares medgifvande dertill.“

Med anledning häraf utfärdade Kongl. Maj:t följande nådiga kungörelse angående förbud att utan Kongl. Maj:ts särskilda tillstånd uppsätta telegraf-, telefon- och likartade förbindelser å viss mark, gifven Stockholms Slott den 20 April 1883:

“Vi Osear med Guds nåde, Sveriges, Norges, Götes och Vendes Konung gøre veterligt, att Vi på framställning af Vår Telegrafstyrelse funnit godt i nåder förordna, att å kronans mark eller inom området för allmän landsväg, statens eller sådan enskild jernväg, som åtnjuter förbindelse med statens telegrafnät, icke må af enskild person eller bolag upprättas telegraf-, telefon- eller likartad förbindelse, så framt Vi icke dertill lemna nådigt tillstånd; börande ansökning härem göras i Finansdepartementets afdelning af Vårt kansli.“

Samma fråga beröres ytterligare i:

Kongl. Maj:ts nådiga skrifvelse (af den 13 Juli 1883) till Styrelsen för statens jernvägstrafik, angående väckt fråga om förklaring af Kongl. kungörelsen den 20 April 1883, i hvilken Kongl. Maj:t funnit godt i nåder förklara, att “I eller enskild jernvägsförvaltning fortfarande som hittills, utan hinder af föreskrifterna i ofvan åberopade nådiga kungörelse af den 20 April 1883, egen att åt enskilda personer eller bolag bevilja rättighet att å jernvägsstationernas expeditioner införa telegraf- eller telefonledningar, samt att derstädes insätta och begagna nödiga apparater för ömsesidiga meddelanden emellan ledningens egare och jernvägsförvaltningen.“

Sedan förordningen utfärdats, hafva åtskilliga ansökningar om rättighet att anlägga telefonledningar till Kongl. Maj:t inkommit. Af dessa hafva en del bifallits, men andra afslagits, på grunder, som närmare framgå af nedanstående utdrag ur ett utlåtande af Kongl. Telegrafstyrelsen rörande åtskilliga ansökningar om anläggande af enskilda telefonledningar.

“Det synes föga öfverensstämman med det ändamål, för hvilket allmänna vägar äro anlagda och på gemensam bekostnad underhållas, att de för dem afsedda områden upplåtas till underlättande och befrämjande af enskilda företag utaf den beskaffenhet, som de här ifrågasatta. Redan den omständig-

heten, att det från statens sida blefve svårt att utföra en ständig tillsyn öfver dylika enskilda ledningars vidmakthållande i det skick, att olägenheter för vägfärande ej uppstode till följd af uppkomna bristfälligheter å lednings-trådarna eller å stöden för desamma, torde, ensamt ur trafikens synpunkt, vara ett tillräckligt talande skäl för att icke medgifva dylika anläggningars utförande inom området för allmän väg. Härtill kommer, att, för så vidt icke stolparna uppsättas å sjelfva vägbanan, utrymmet å vägområdet i de flesta fall icke medgifver uppförandet af flere än tvenne stolplinier, en å hvardera sidan af vägen, och att följaktligen, i fall, som sig bör, åtminstone den ena sidan förbehålles statens egna linier, plats återstår för endast *en* enskild linie. Den förstkommande, som finge nådigt tillstånd att med sin telefonlinie upptaga detta utrymme, skulle således i sjelfva verket härigenom erhålla ett slags privilegium framför andra enskilde att för uppförandet af sin ledning begagna allmän mark, en företrädesrätt, som vore så mycket förmånligare, men äfven på samma gång så mycket mindre berättigad, som egaren till en sådan linie, vare sig denne vore en enskild person eller ett telefonbolag, sedermera kunde låta andra telefonintressenter derå upplägga ledningstrådar mot betingad ersättning, hvarigenom företaget kunde blifva en lönande industri.

Af förenämnda skäl synes det derföre Telegrafstyrelsen, som borde tillstånd för enskilde att å området för allmän väg anlägga telefonförbindelse lemnas endast undantagsvis och då särskilda förhållanden dertill giiva anledning, såsom t. ex. då fråga är om att medelst sådan anläggning åstadkomma direkt förbindelse med någon statens telegraf- eller jernvägstation för att derigenom underlättas och befordras den samfärdsel, som förmedlas genom statens telegrafverk eller jernvägstrafik. De privata telefonförbindelser, som icke befrämja ett sådant ändamål, torde deremot ej förtjena att af staten särskildt omhuldas medelst upplåtande för deras anläggning af den till allmän väg hörande mark, synnerligast som det ofta kunde inträffa att dylika enskilda telefonledningar, genom att sins emellan förbindas och ytterligare utsträckas, skulle komma att på ett för staten förlustbringande sätt ingripa i den verksamhet, som bör vara statens telegrafväsende förbehålles.“

Oaktadt genom ofvann anförda Kongl. Maj:ts bref vida mindre hinder uppställes för anläggning af privata telefonledningar än Telegrafstyrelsen

ifrågasatt, i det Kongl. Maj:t visligen vägrat medgifva Telegrafstyrelsen någon uppsigt öfver de öfverenskommelser om rättighet att framdraga telefonledningar, som bolag eller enskild man kunde komma att uppgöra med enskilda jordegare, synes det dock vara affattadt utan tillräcklig hänsyn till telefonens betydelse för handeln och industrien och till den utveckling, detta nya redskap i samfärdselns och den menckliga kulturens tienst sannolikt inom en snar framtid kommer att hafva.

Det kan väl anses för gifvet att inom få år ej allenast nästan hvarje telegraf- och jernvägsstation kommer att utgöra en central telefonstation för den omgifvande nejden, utan ock att telefoner komma att förefinnas vid hvarje bruk, större fabrik och egendom. Oftast är det i så fall beqvämast att framdraga ledningen längs allmän landsväg, om en sådan genomkorsar brukets eller fabrikkens egor. I de flesta fall kan detta ske utan det allra ringaste men för landsvägstrafiken. Men för att erhålla tillstånd härtill behöfvas nu vidlyftiga skriferier, som torde verka mer afskräckande för mången affärsman än den obetydliga kostnaden. Måne det dessutom är för Kongl. Maj:t utförbart att med nödig sakkämedom pröfva den massa dylika ansökningar, som väl årligen torde inkomma, om den ifrågavarande förordningen fortfarande blir gällande och i sin fulla utsträckning tillämpas. Måne det ej för undvikande af godtycke härvidlag vore lämpligast att en gång för alla lemna tillstånd till dylika för enskildt bruk afsedda anläggningar, för så vidt telefontråden framdrages på ett visst afstånd från telegrafledning och der Konungens Befallningshafvande, åt hvilken öfverinseendet öfver den ifrågavarande landsvägen är anförtrodd, anser att telefonledningen ej är för landsvägstrafiken hinderlig?

Det torde vidare för regeringen, åtminstone för det närvarande, vara omöjligt att utan alltför dryga kostnader och utan inrättandet af en särskild, af hundratals personer bestående telefonstat anlägga telefonnät öfverallt, der allmänheten med skäl kan göra anspråk på dylika ledningar och der handels och industriens behof ovilkorligen fordrar desamma. Svårt torde det äfven vara för regeringen att utan orättvisa bestämma statstelefonnätets utsträckning — omöjligt att härvidlag ständigt undgå det bittraste klander af dem, hvilkas intressen af monopolinnehafvaren ej tillgodosetts. Dessa olägenheter kunde dock lätt undvikas, om på sådana ställen, der staten icke finner det vara med sitt intresse förenligt att nu genast anlägga telefon, koncessioner på viss tid lemnades åt enskilda bolag, och det utan att några onödiga hinder och svårigheter blefve uppställda för bolagets verksamhet.

Visserligen torde härigenom en eller annan mindre telegrafstation blifva obehöflig och kunna indragas, men någon verklig minskning i telegrafverkets inkomster torde derigenom så mycket mindre vara att befara, som den nya lättnad, som vetenskapen här beredt handeln och industrien, torde åstadkomma behof till lifligare meddelanden såväl med telegraf som post. Intet hindrar för öfrigt staten att redan nu sjelf exploitera de telefonområden, som anses vara i ekonomiskt hänseende mest gifvande — förutsatt blott att genom statens ingripande intet onödigt dröjsmål med det ifrågavarande områdets förseende med telefon åstadkommes.

Hvad åter beträffar Telegrafstyrelsens betänklighet med anledning deraf, att man med telefon skulle kunna uppfatta innehållet i ett telegram, som befordras på en parallelt med telefonen framgående telegrafråd, så är det visserligen sant att en dylik telegramdechiffring är möjlig, om trådarne ligga tillräckligt nära hvarandra och andra för de elektriska strömmarnes "inducerande" från den ena tråden till den andre gynsamma förhållanden förefinnas, samt om slutligen, just då telegraferingen eger rum, telefonen begagnas af en vid telegrafering van person. I verkligheten torde dock några olägenheter häraf sällan vara att befara, och det här påpekade förhållandet tyckes ej heller i andra länder hafva tillmätts någon synnerlig vigt. Denna olägenhet undvikas för öfrigt helt och hållet genom fastställande af ett minimiafstånd, inom hvilket telefonråd ej må framdragas parallelt med telegraflledning.

På grund af hvad jag sålunda anført får jag anhålla,

att Riksdagen ville ingå till Kongl. Maj:t med en underdånig anhållan det Kongl. Maj:t måtte vidtaga sådana förändringar i förordningen af den 20 April 1883, att de deri stadgade hinder, svårigheter och omgångar måtte så mycket som möjligt undanrödjas, på det att omfattande telefonförbindelser må kunna utveckla sig till fromma för landets handel och industri.

Patrik Reuterswärd.